

господарської діяльності, а також забезпечення ефективності формування і витрачання коштів [2, с. 346].

Основним завданням державного фінансового контролю є контроль за законністю, доцільністю, повнотою, своєчасністю та цільовим призначенням і використанням державних фінансових ресурсів не лише в організаціях та підприємствах, але у різних бюджетних установах.

Контроль за використанням фінансових ресурсів бюджетних установ здійснюють Рахункова палата, Державна фінансова інспекція України, Державна казначейська служба, центральні органи виконавчої влади та інші.

Рахункова палата є постійно діючим органом фінансового контролю, правовий статус якого закріплено ст. 98 Конституції України та Законом України «Про Рахункову палату» від 11 липня 1996 р. №315/96-ВР із наступними змінами і доповненнями [3]. Вона має право контролювати місцеві державні адміністрації та органи місцевого самоврядування, підприємства, установи, організації, банки, кредитні установи, господарські товариства, страхові компанії, інші фінансові установи.

Держфінінспекція України здійснює державний фінансовий контроль за використанням і збереженням державних фінансових ресурсів, станом і достовірністю бухгалтерського обліку і фінансової звітності у міністерствах та інших органах виконавчої влади, бюджетних установах і суб'єктах господарювання державного сектору економіки [4].

Державна казначейська служба України входить до системи органів виконавчої влади та утворена для реалізації державної політики у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів, здійснюючи при цьому контроль за використанням фінансових ресурсів в бюджетних установах та організаціях.

Функціонування казначейської системи дозволяє на підставі чітко визначених обсягів реальних потреб найбільш раціонально проводити оптимізацію бюджетних потоків, забезпечити безперервне фінансування всіх учасників бюджетних відносин, зробити процес виконання бюджету ефективнішим.

За останні роки держава зіткнулася з проблемою неефективного використання фінансових ресурсів бюджетних установ. Для підвищення ефективності державного фінансового контролю за ними необхідно, на нашу думку, провести ряд заходів, зокрема:

- прийняти закон про державний фінансовий контроль;
- здійснити реорганізацію органів державного фінансового контролю;
- підвищити прозорість і публічність інформації.

Література

1. *Бюджетний кодекс України від 07.11.2012 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show>*
2. *Дікань Л.В. Фінансово-господарський контроль: навч. посіб. / Л.В. Дікань – ХНЕУ, 2009. – 346 с.*
3. *Правові засади контролю за використанням бюджетних коштів, здійснюваного Рахунковою палатою України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.minjust.gov.ua/0/54>*
4. *Указ Президента України «Про Положення про Державну фінансову інспекцію України» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/499/2011>*

Яна БУЧКОВСЬКА

Тернопільський національний економічний університет

СУЧАСНИЙ СТАН ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Серед пріоритетів державного розвитку освіта займає одне із вагомих місць, оскільки саме вона визначає роль та конкурентні позиції країни на світовому ринку через десять-п'ятнадцять років. Системні реформи в освітній галузі сьогодні тривають і вже охопили її початкову ланку –

дошкільну освіту, турбота держави про яку обумовлена не лише загальносвітовою тенденцією, а нарешті усвідомленням її значення у становленні особистості, визначенні подальших освітніх траєкторій громадян та закладенні потенціалу економічного розвитку країни.

У 2011 році в Україні було 16078 дошкільних навчальних заклади, що на 450 заклади більше, ніж у 2010 році, в яких функціонували 59893 групи, що на 1726 груп більше, ніж у 2010 році. У цих дошкільних навчальних закладах були наявні у 2011 році 1171394 місць, що на 35890 місць більше, ніж у 2010 році та навчалось 1354394 дітей, що на 81649 дітей більше, ніж у 2010 році (табл. 1).

Таблиця 1

Кількість дошкільних навчальних закладів в Україні у 2010-2011 рр.*

Роки	Кількість закладів, одиниць	в них		
		груп, одиниць	місць, одиниць	дітей, осіб
2010	15628	58167	1135504	1272745
2011	16078	59893	1171394	1354394

* складено автором на основі даних [1].

Відсоток охоплення дітей навчальними закладами у 2010 році становив 53% та зріс у 2011 році до 57%, але при цьому на наявних 100 місць зросла чисельність дітей у навчальних закладах - з 112 дітей у 2010 році до 116 дітей у 2011 році в середньому по Україні. Найгірша ситуація зафіксована у м. Тернопіль, де у 2011 році на 100 місць навчалось 160 дітей, м. Львів та м. Ужгород – 157 дітей та м. Хмельницький – 152 дитини.

Державні заходи розвитку дошкільної освіти в Україні у 2011 році спрямовані на відновлення мережі дошкільних навчальних закладів комунальної форми власності – з 15087 до 15589, проте відбувається скорочення навчальних закладів державної форми власності - з 168 до 162 і приватної форми власності – з 373 до 327 навчальних заклади (рис.1).

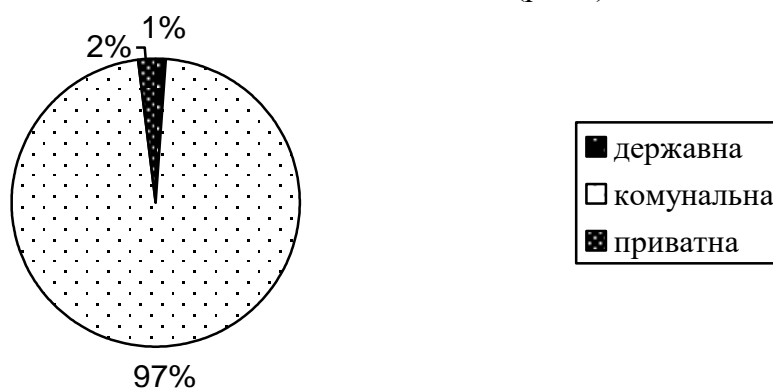

Рис.1. Розподіл дошкільних навчальних закладів за формами власності у 2011 році*

* складено автором на основі даних [1]

При скороченні кількості дошкільних навчальних закладів державної форми власності на 3,5%, кількість дітей, що в них навчались зросла на 4,0% та скороченні кількості дошкільних навчальних закладів приватної форми власності – на 12,3%, кількість дітей, що в них навчались зросла на 1,4%. При зростанні кількості дошкільних навчальних закладів комунальної форми власності на 3,3%, кількість дітей, що в них навчались зросла на 6,5%.

Розвиток дошкільної освіти на рівні місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування сьогодні гальмується неврегульованістю системи фінансування дошкільних навчальних закладів та вкрай обмеженим обсягом бюджетних ресурсів, яких вистачає лише на поточне утримання цих установ, при постійному зростанні їх обсягу. Неefективність механізму бюджетного фінансування дошкільних навчальних закладів не сприяє ані реалізації принципу доступності освіти, ані підвищенню її якості і потребує пошуку напрямів оптимізації системи фінансування дошкільних навчальних закладів в умовах розширення їх автономії.

Література

1. *Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua.*

Володимир ВАЛІГУРА

Тернопільський національний економічний університет

РОЗШИРЕННЯ БАЗИ ОПОДАТКУВАННЯ ЯК ОБ'ЄКТИВНА НЕОБХІДНІСТЬ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІСКАЛЬНОЇ ДОСТАТНОСТІ УКРАЇНИ

Уже впродовж багатьох років в Україні спостерігається тотальна недостача фінансових ресурсів. Вона виражається у дефіциті Державного та місцевих бюджетів України, який присутній майже кожного року, низькому рівні забезпечення соціальних стандартів та недофінансуванні суспільно-значущих сфер держави. Є декілька причин названого явища. Насамперед необхідно зауважити, що лівову частку доходів держави становлять податкові надходження, тому саме від ефективності їх справляння й залежить рівень забезпечення держави фінансовими ресурсами. Зважаючи на зазначене цілком очевидно, що в царині оподаткування є ряд проблем, які не дають змоги ефективно справляти податки.

На нашу думку найважливішими елементами, які визначають величину податкових надходжень є база оподаткування та ставки податків. Ставки податків встановлюються на законодавчому рівні і їх розмір залежить від обраної соціально-економічної політики держави. Натомість база оподаткування – це величина, яка залежить як від економічного розвитку держави, законодавчого закріплення об'єктів оподаткування та від багатьох суб'єктивних чинників. Тому важливо проводити таку економічну політику держави, яка би сприяла розширенню бази оподаткування.

В Україні є декілька шляхів розширення бази оподаткування (рис. 1).

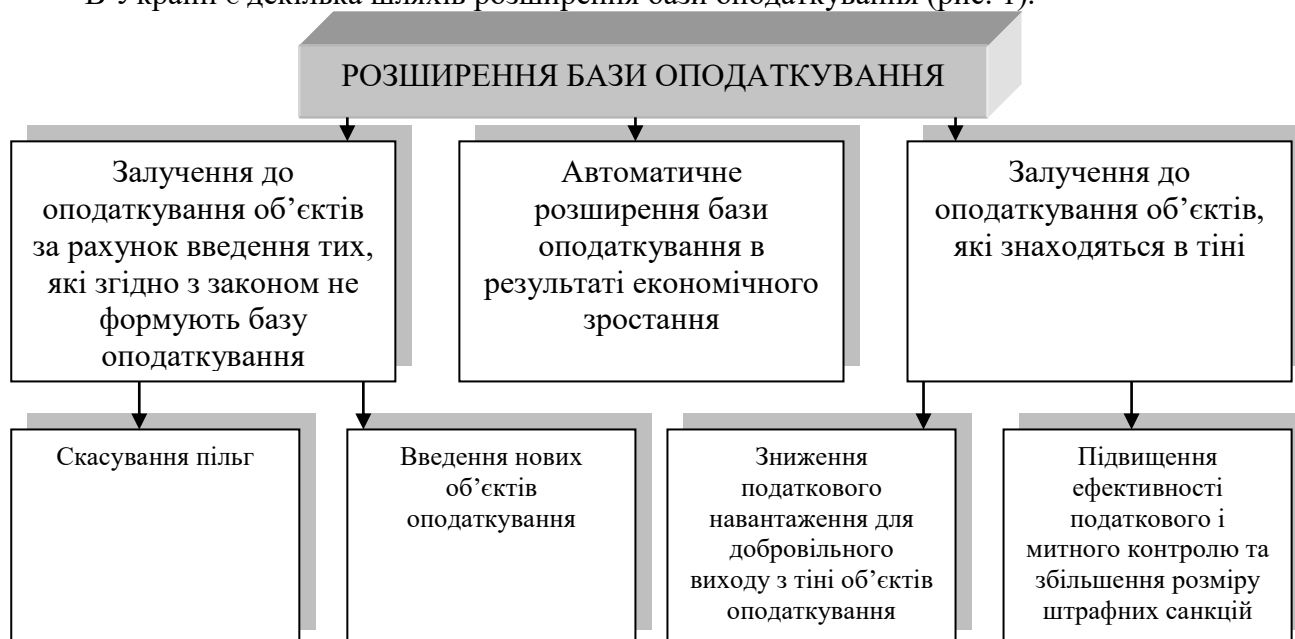

Рис. 1. Способи розширення бази оподаткування.

Джерело: складено автором

Одним із найефективніших способів розширення бази оподаткування є її збільшення в результаті економічного зростання. Економічне зростання сприяє розширенню бази практично для всіх податків. Так, наприклад, розвиток економіки приводить до збільшення величини прибутку як бази оподаткування, доданої вартості, заробітної плати тощо.

Іншим способом розширення податкової бази є введення до числа об'єктів оподаткування тих, які раніше не оподатковувались. Це можна здійснити за допомогою скасування ряду податкових пільг або введення нових об'єктів оподаткування. Теза щодо скасування податкових